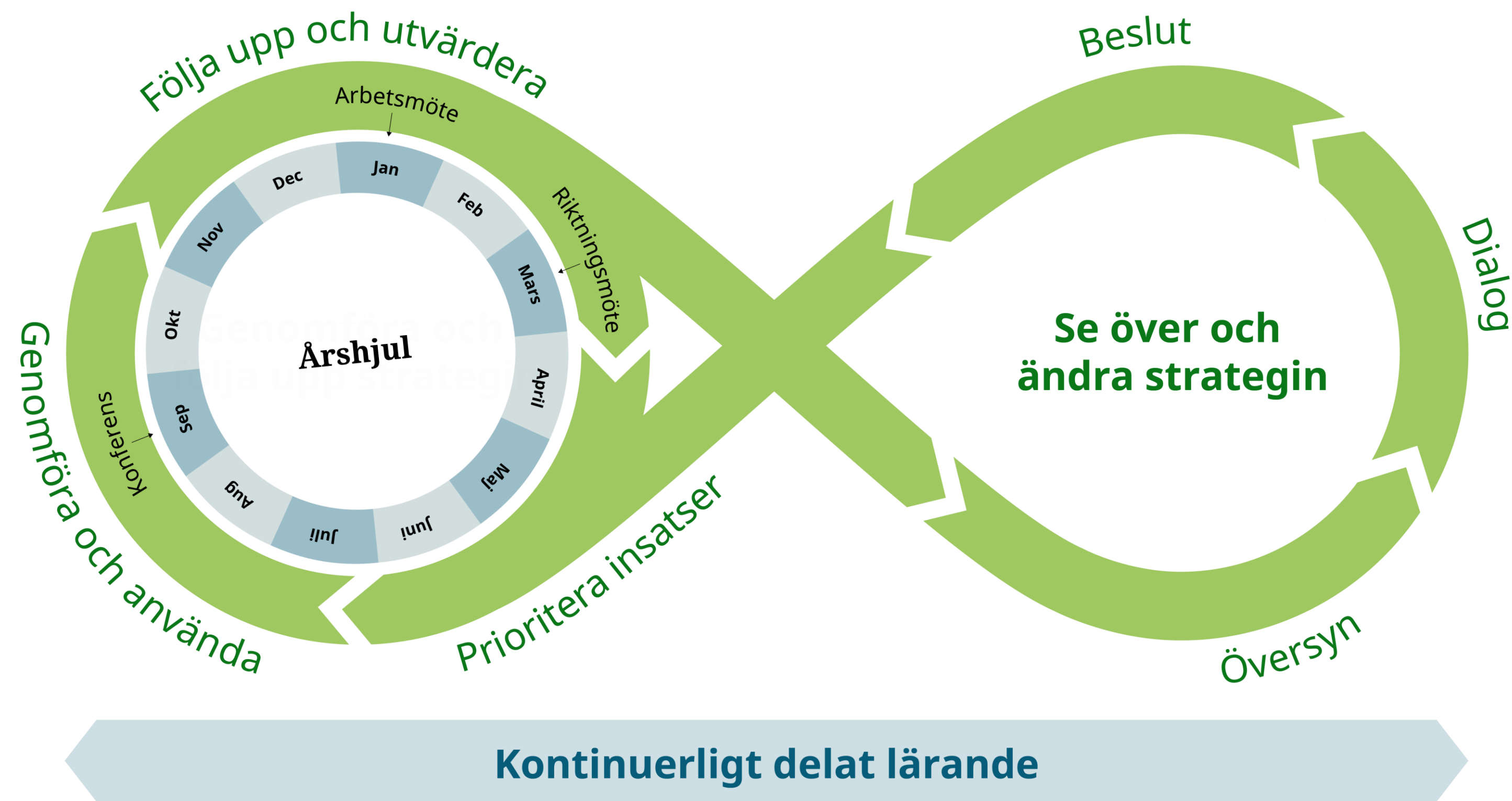

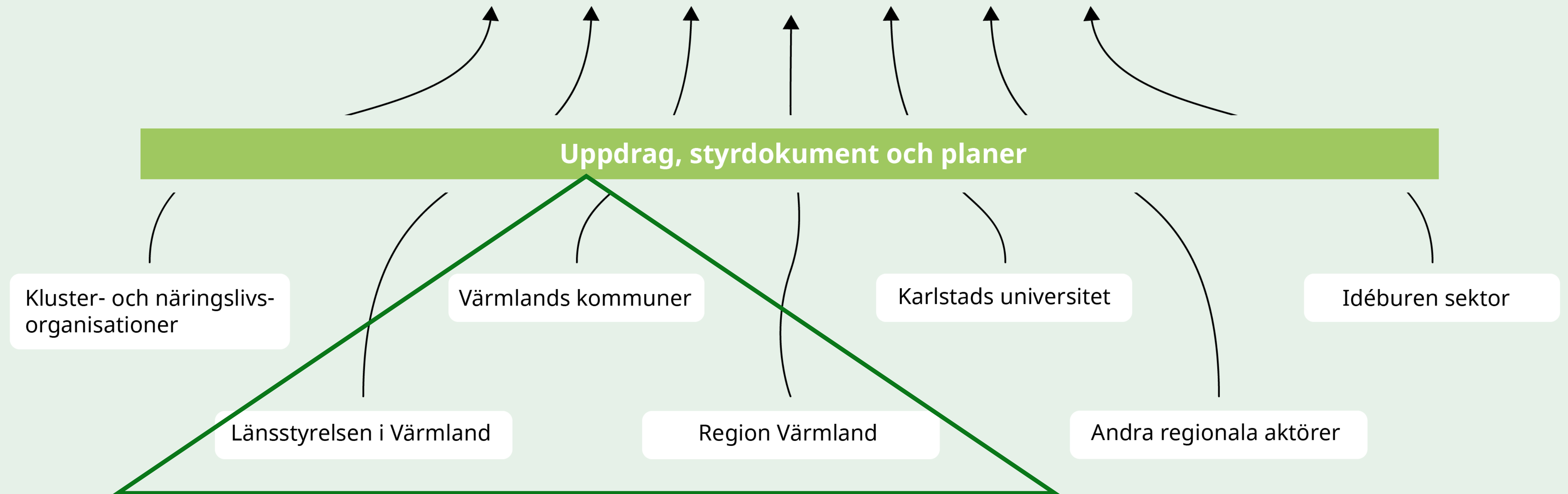
Översyn av Värmlandsstrategin 2040

Malin Vikner, Angelica Jacobo, Ulf Rosenqvist och Anna Sandberg
2024-11-08

Vision 2040

Ett hållbart Värmland som förändrar världen

VÄRMLAND

Relativt ny strategi

- Beslutad juni 2021
- Integrering påbörjad i flera organisationer
- Många deltar
- Många ser att arbetet bidrar till stärkt samverkan

Värmlandsstrategin

Vision:

Ett hållbart Värmland som förändrar världen

Insatsområden:

Förbättra livsvilloren | Höja kompetensen | Utveckla attraktiva platser | Stärka konkurrenskraften

Mål:

Se Värmlandstrategin

Analys och uppföljning • Delat lärande

INSATS- OCH HANDLINGSPANER

EGNA STYRDOKUMENT OCH INSATSPANER

INSATSER • AKTIVITETER OCH AKTÖRER

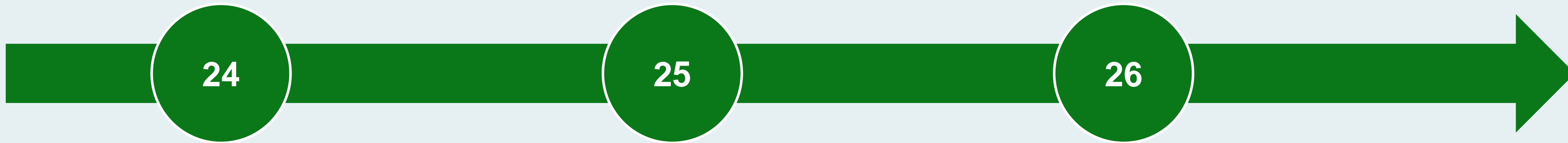
HÄR ÄR VI

STEG PÅ VÄGEN

MÅLBILD

Viktiga perspektiv • Förändringsnycklar

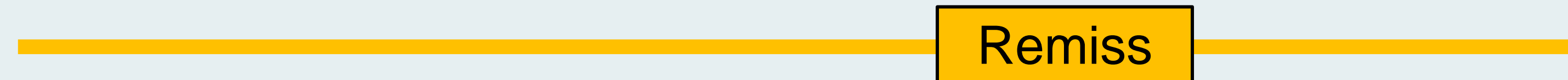
VÄRMLAND

Handlingsplan
kompetensförsörjning

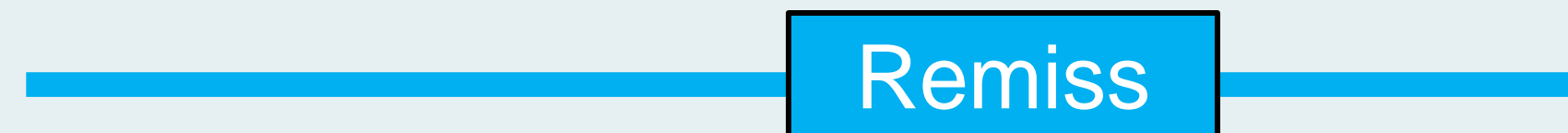
Trafikförsörjnings-
programmet

Länstransportplan/
Nationell transportplan

Energi- och
klimatstrategi

Kulturplan

Biblioteksplan

Nya P. inriktningsdok.

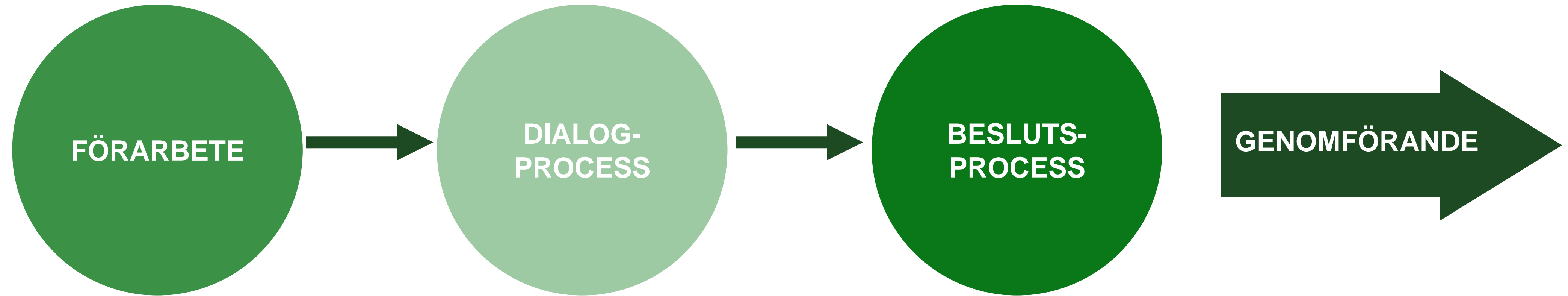
Värmlandsstrategin
2040

Krav på översyn

- Måste ses över minst en gång per mandatperiod
- Viktigt att den fungerar som planeringsverktyg

Så vad har skett sedan den antogs, finns det oklarheter?

- Uppdaterade eller nya dokument?
- Förändrade trender eller skeenden i omvärlden?

Vår-höst 2024

Höst 2024-Vår 2025

Höst 2025

VÄRMLAND

Fem spänningsfält

Demografi

Globalisering

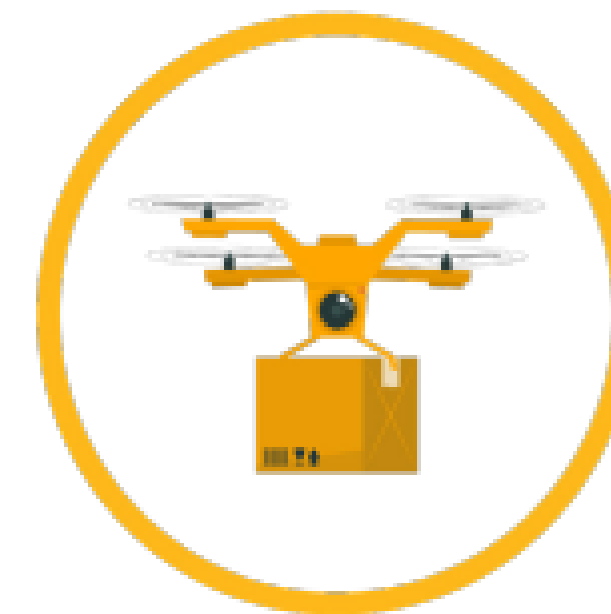
Grön omställning

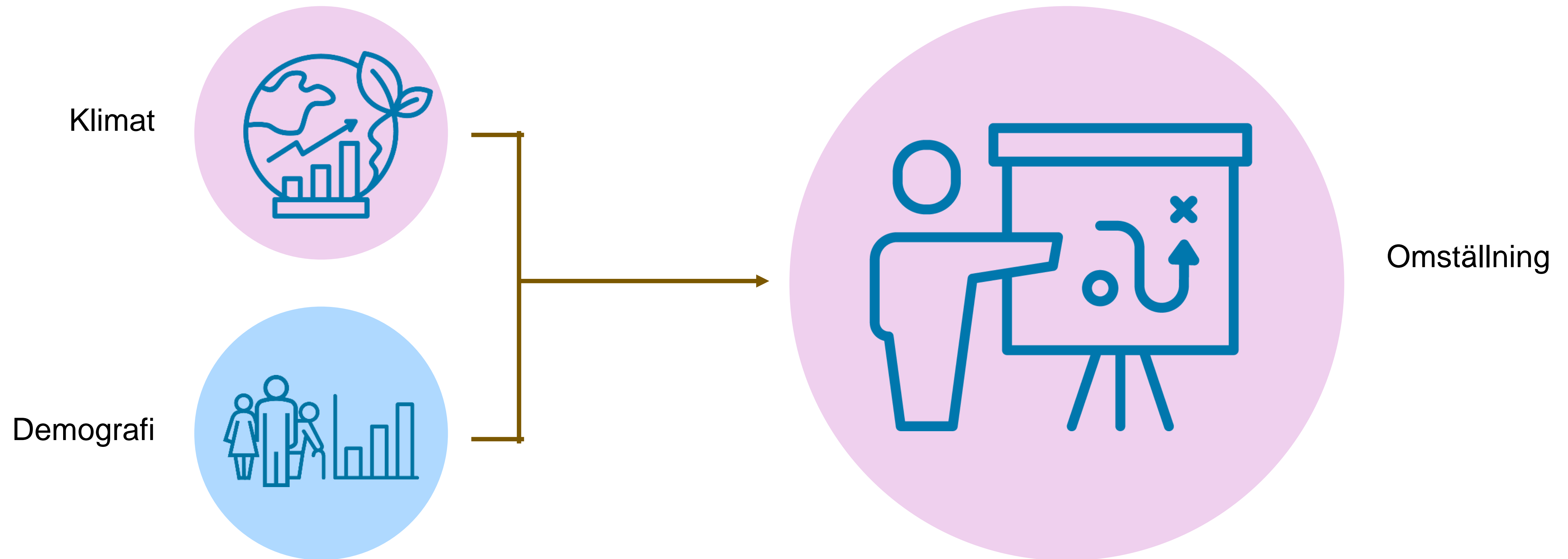
Värderingar

Teknikutveckling

Vi kan inte fortsätta som vi gjort tills nu

Medskick med beslutet

- Beredskap
- Energi
- Årshjul

Och nationell nivå: ett stärkt
territoriellt perspektiv

Noterat sen innan

- Den behöver underlätta prioriteringar i nutid
- Tydliggör och förenkla de olika delarna
- Visa sambanden tydligare
 - Andra dokument och mål
 - Jobba in smart specialisering

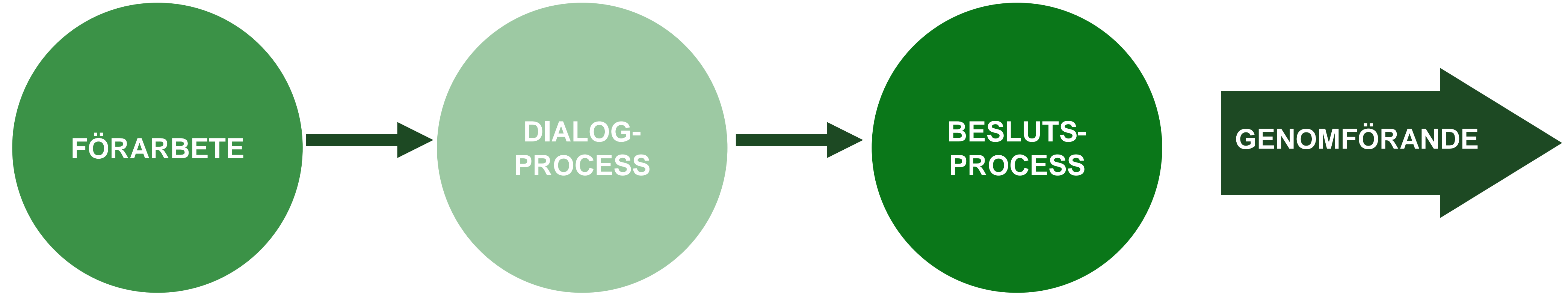
Nuläge

- Genomlyser texten utifrån spänningsfälten
- Fångar vi trenderna
- Omhändertar vi perspektiven
- Hittar vi tillräckligt stöd i strategin nu utifrån förändringarna vi ser?

Identifierade områden för justeringar

- Uppdateringar kring beredskap och energi i insatsområdena
- Grön och digital omställning i insatsområdena
- Barn och unga i insatsområdena
- Integrera de smarta specialiseringarna
- Perspektiven med fokus på barn och unga och land och stad/det geografiska perspektivet
- Kapitlet om genomförande
- Årshjulets struktur och resultat

OBS Ytterligare dialogpunkter är tidigare rekommendation om att utforma missioner, att se över systemledarskap och att stärka målgruppsinvolvering.

Dialog utifrån förslag om justeringar:

- Befintliga forum
 - Ex: Värmlandsråd, ordföranderåd, direktörsberedning, rådet för idéburen sektor, Länsledning
- Årshjulsmöten
 - 24 januari Arbetsmöte
 - 7 mars Riktningsmöte

Sen: Förslag på uppdaterad strategi a

Vår 2024

Höst 2024-Vår 2025

Höst 2025

VÄRMLAND

Reflektion runt borden - 5 min

Skicka gärna med oss dina inspel:
Scanna koden med din mobilkamera
och skriv ned dina tankar

Dialog Värmlandsrådet 8
november

VÄRMLAND

- Rekommendationer om genomförandet som lyfts via nulägesanalysen
- Den formulering av kraftsamling som lyfts via sakområden

Vad ser vi?

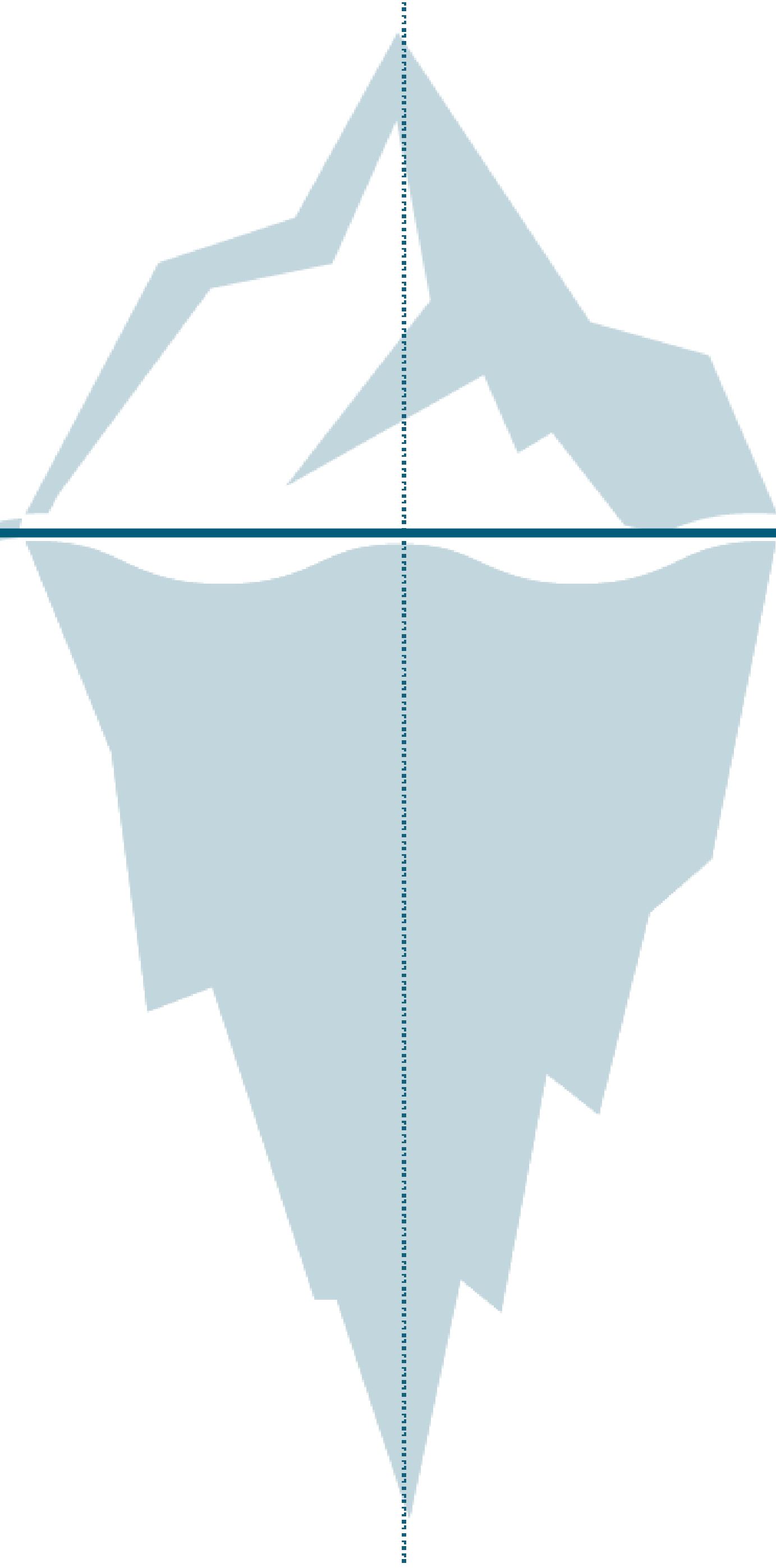
- Bristande samverkan

Bakomliggande
orsaker?

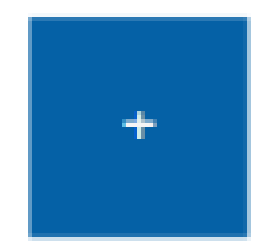
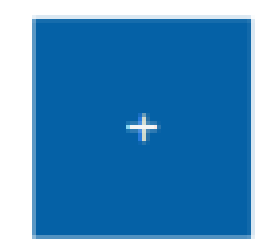
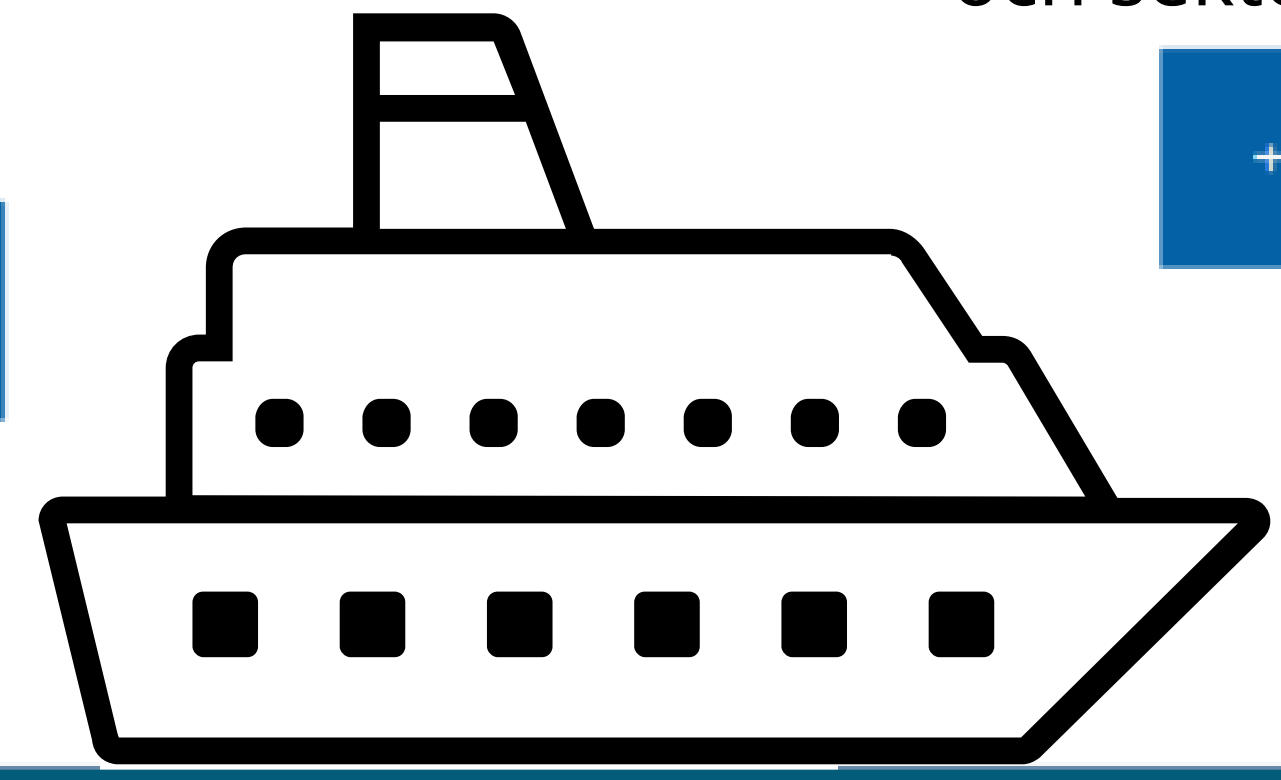
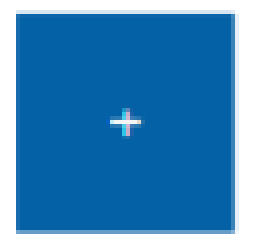
- Korta budgetprocesser / bristande långsiktighet
- Ovilja att satsa/investera när vinsten landar i en annan del av systemet
- Svårighet att kombinera medel från olika organisationer
- Sviktande mandat att agera / ej upplevt mandat att agera
- Ej prioriterad tid till / ej möjlighet att ta tid till omställningsområden (digitalisering, främjande, osv)
- Fokus på lösningar för organisationen istället för individen/samhället

Vad ser vi?

Bakomliggande orsaker?

Andra sorters berättelser och framtidsbilder

Samverkan över organisations- och sektorsgränser

Beslut om gemensamt arbete

- + Kvalitativ analys över hindrande och möjliggörande faktorer
 - + Uppföljning av indikatorer
 - + Dialog om riktning framåt =
-

2023

- Våga vara i det som skaver
- Riktningsmötet = systemledning
- Ökad tillit inom och mellan organisationer
- Hitta din verksamhet i Värmlandsstrategin
- Kraftsamling som arbetssätt

2024

- Besluta om systemledning
- Genomförandet ska ske missionsorienterat och med fokus på främjande arbete
- Arbeta med målgruppsinvolvering

Vad är missionsorienterat arbetssätt?

Ett missionsorienterat arbetssätt handlar om att förändra hela system. För detta krävs ett tvärvetenskapligt perspektiv och engagemang från aktörer på alla nivåer. Det handlar om att bryta silos och låta aktörer som annars inte träffas diskutera problem och lösningar. Syftet är att alla ska jobba åt samma håll med ett gemensamt mål i fokus.

Det här utmärker ett missionsorienterat arbetssätt:

- Samskapande för att förstå och ta sig an utmaningen
- En mix av top-down och bottom-up
- Hanterar målkonflikter för att möta komplexa samhällsutmaningar
- En gemensam kraftsamling med ett djärvt mål
- Koordineras av aktörer med olika roller i systemet

VINNOVA

Kraftsamling för barns och ungas hälsa

VÄRMLAND

Förslag till länsgemensam fokusering

En kraftsamling för alla barns och ungas hälsa i Värmland

→ Som svar på uppdraget att *ta fram en skrivning om gemensamma fokusområden att lämna som förslag vidare i samverkansstrukturen*, som formulerades i det gemensamma Kultur- och bildnings- samt hälso- och sjukvårdsforumet den 7 mars 2024.

En kraftsamling för barns och ungas hälsa är också något som beskrivs i Regionplan samt Kultur- och bildningsnämndens plan.

Ett första steg i en kraftsamling för att främja barns och ungas hälsa i Värmland är att man på politisk nivå sluter upp bakom samma prioritering/fokusering. Frågan behöver placeras högt upp på den politiska dagordningen och hålla under en längre tidsperiod, oavsett politisk majoritet. Detta skulle signalera ett gemensamt, långsiktigt ansvarstagande och att man vill gå ett steg längre – från vision till handling.

Värmlandsstrategins nulägesanalys 2024

Hur skapar vi förutsättningar för välmående barn och unga?

- Stärk barns och ungas inflytande, jobba barnrättsbaserat.
- Förbättra samverkan och samordning, utmana hindrande strukturer.
- Arbeta (mer) hälsofrämjande och förebyggande, satsa långsiktigt, exempelvis genom sociala investeringar.
- Höj kompetensen hos de som möter barn/unga och hos beslutsfattare, inom bl.a. barns utveckling, barnrätt, psykisk hälsa, konflikthantering, samverkan och "systemtänk".
- Hantera resursbrist och hinder, prioritera förebyggande framför "släcka bränder", utmana kortsiktigheten, förbättra samordning och öka effektiviteten.

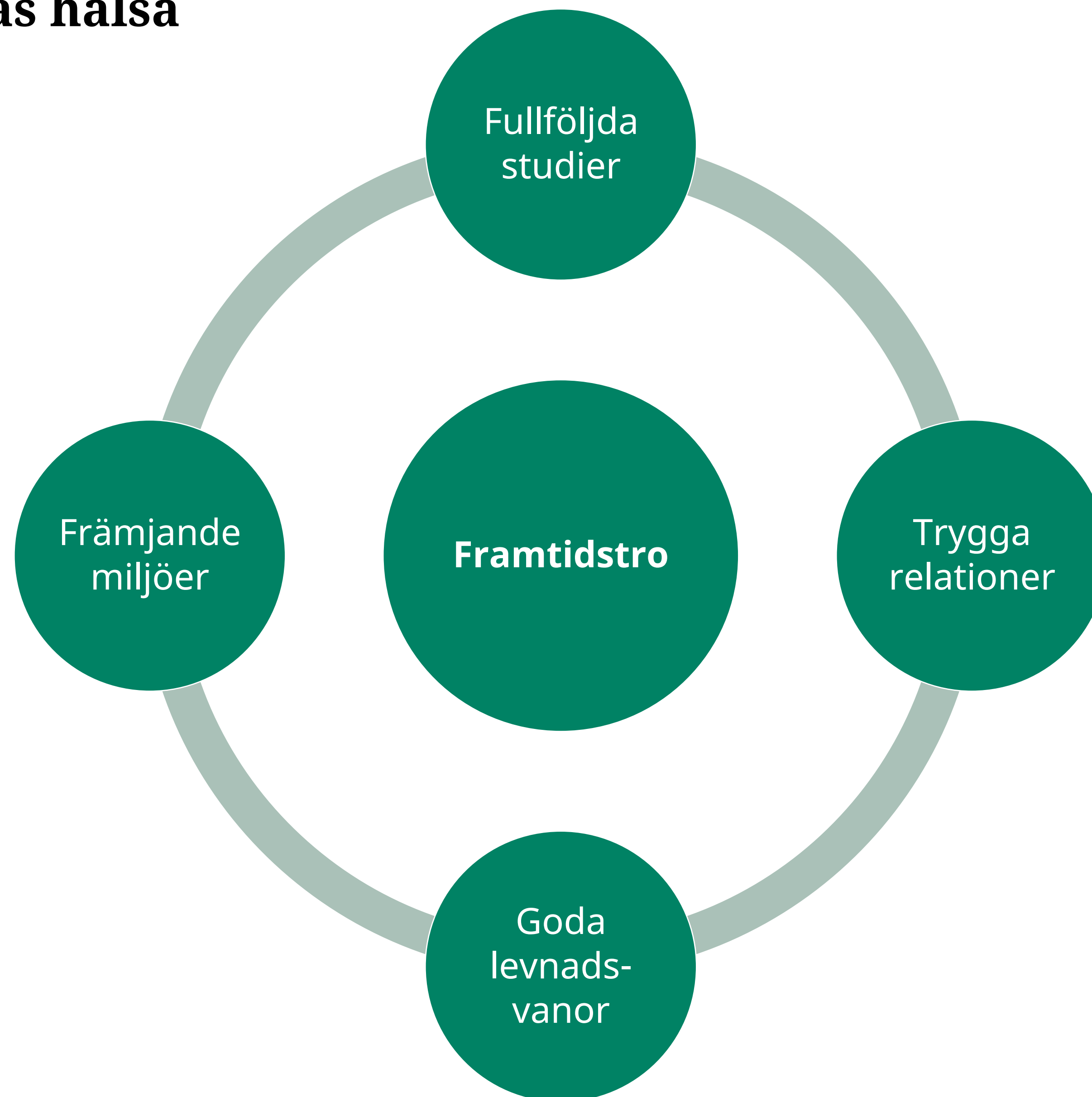
Genom att fokusera på att stärka skyddsfaktorer, främja hälsosamma beteenden och skapa trygga och stöttande miljöer kan man bidra till att förebygga problem innan de uppstår. Man lyfter vikten av tidiga insatser och att integrera hälsofrämjande åtgärder i alla delar av samhället, från skolan och förskolan till familjen och det civila samhället.

Förslag till länsgemensam fokusering

En kraftsamling för alla barns och ungas hälsa i Värmland

Med ökad prioritet, kraft och fokus på dessa skyddsfaktorer kan vi tillsammans öka barns och ungas chanser till god hälsa – nu och senare i livet. Ett gemensamt samhällsuppdrag där alla krafter behövs.

- Som ytterligare konkretisering av de målsättningar och inriktningar som finns i Värmlandsstrategin och med stöd i det missionsorienterade arbetssättet.
- Förslaget går också i linje med de intentioner som finns i Nya perspektivs politiska inriktningsdokument samt Färdplanen för god och nära vård, omsorg och hälsa.

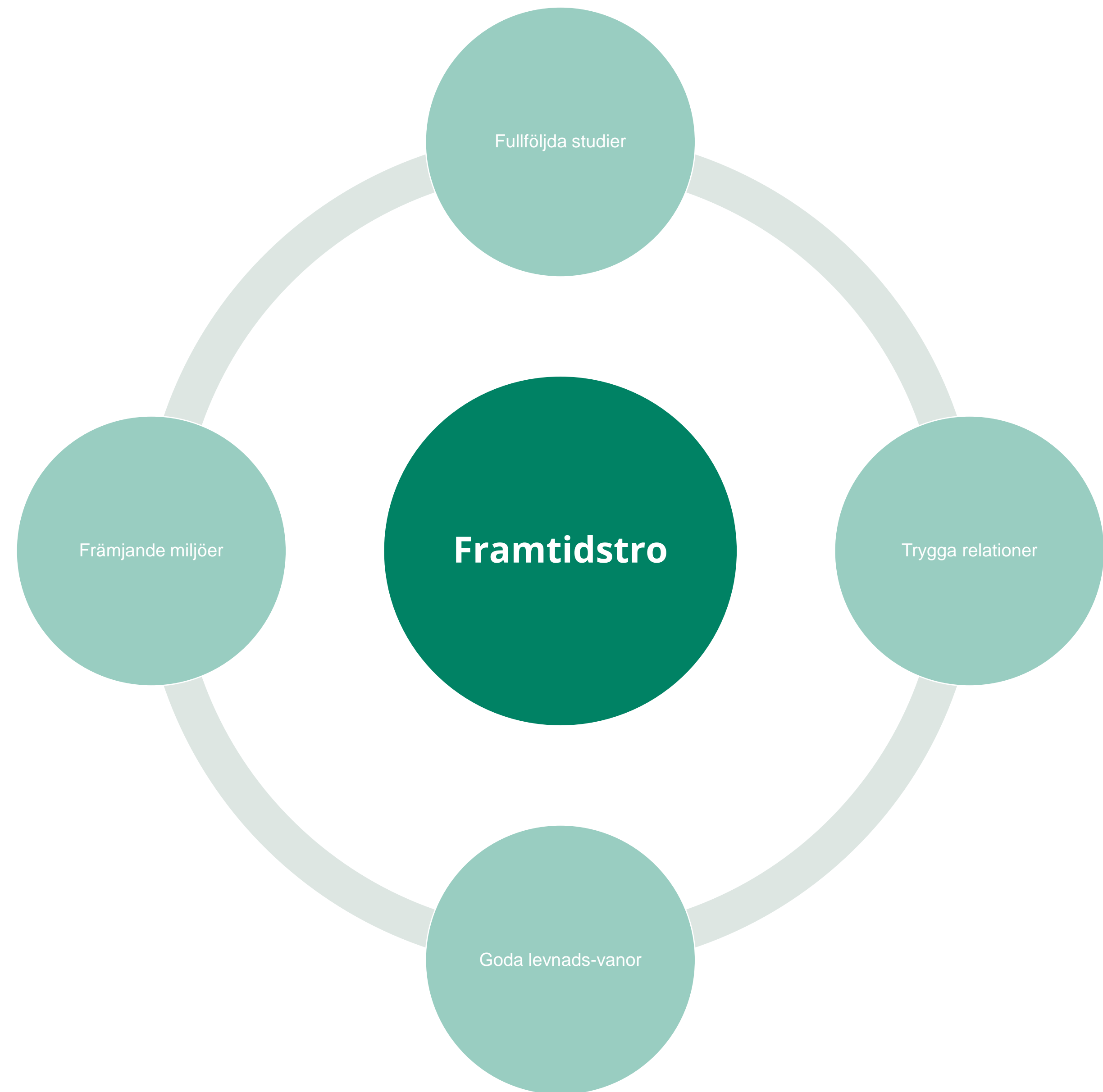
Fördjupning

Varje skyddsfaktor kan brytas ned i ett mer konkret varför, vad, hur, vem, när o.s.v. Här ges exempel på innebörd och inriktning. Ytterligare konkretisering och målformulering behöver göras i dialog med berörda verksamheter och i relation till redan existerande uppdrag och initiativ.

Framtidstro kan betraktas som både mål och medel. Det har ett positivt samband med god hälsa och kan påverkas bland annat genom trygga relationer och fullföljda studier.

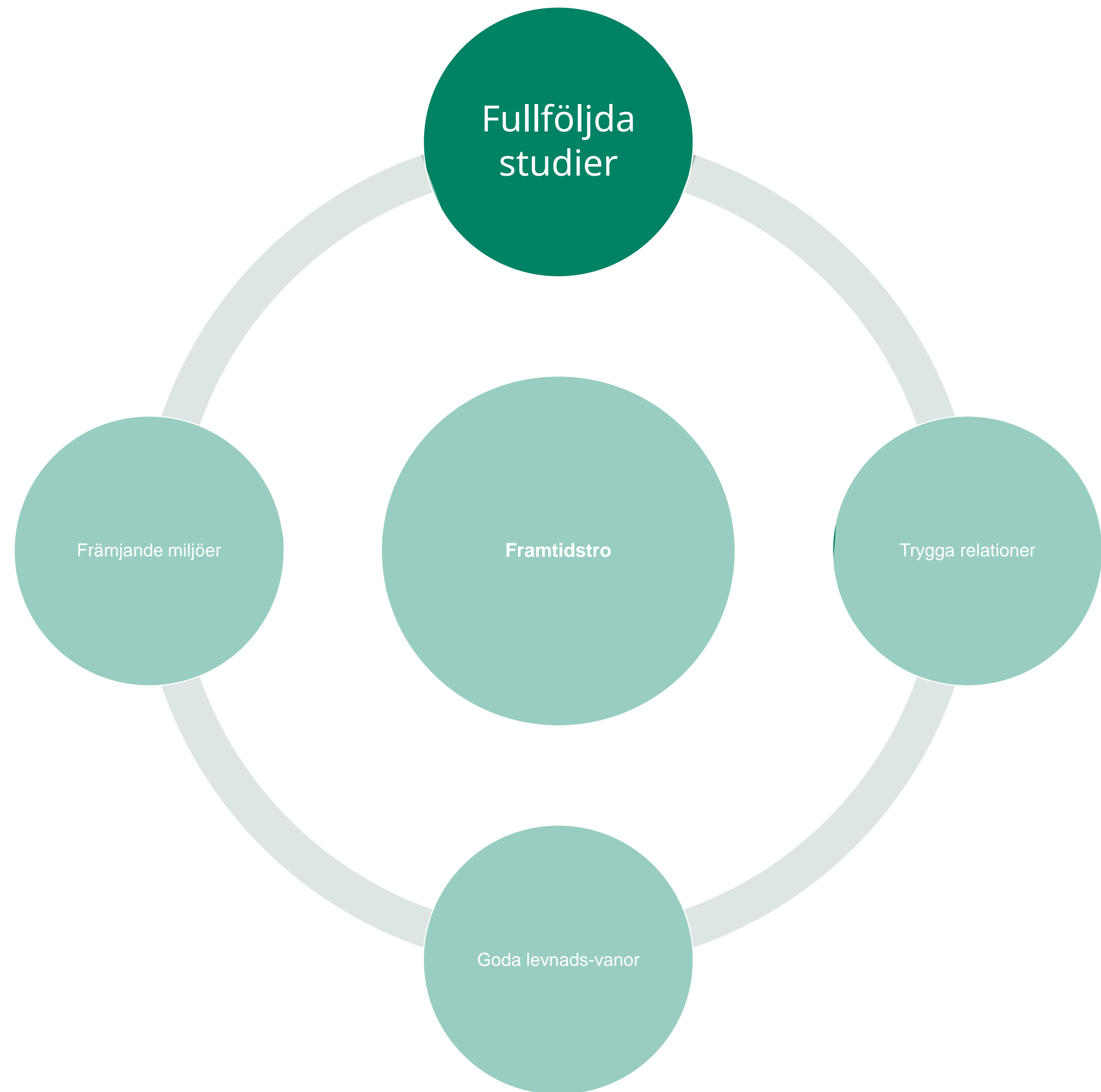
Framtidstro är en spegling av *nuet* - att tillvaron uppfattas som begriplig, hanterbar och meningsfull (känsla av sammanhang). Det i sin tur hänger ihop med upplevd motivation.

Barn och unga behöver ges möjligheter att utveckla sina egna förmågor och kompetenser och samtidigt ges tillgång till samhällets resurser på ett jämlikt sätt (proportionell universalism).

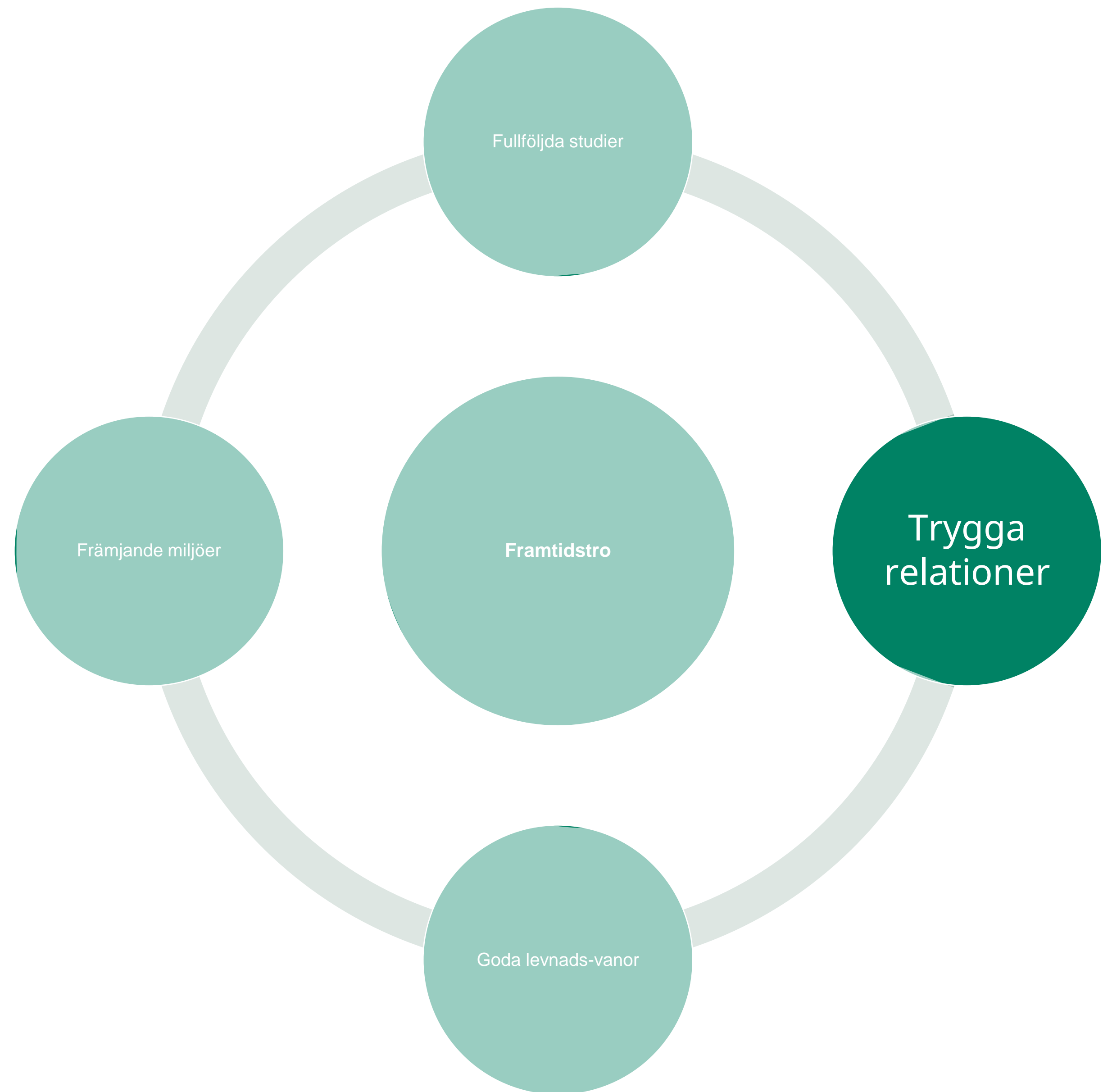
Mellan lärande och hälsa finns ett ömsesidigt samband, därför är detta inte enbart en "skolfråga".

Fullfölja studier handlar givetvis om skolans grunduppdrag och om att skolan ska vara inkluderande, men också om det som sker utanför skolan och skoltiden - som kan "hjälpa eller stjälpa" ett barns skolnärvaro och skolframgång. Här har fler aktörer ett ansvar och en möjlighet att bidra exempelvis genom meningsfulla fritidsaktiviteter, läxhjälp, språkstöd eller olika typer av stödinsatser till familjer.

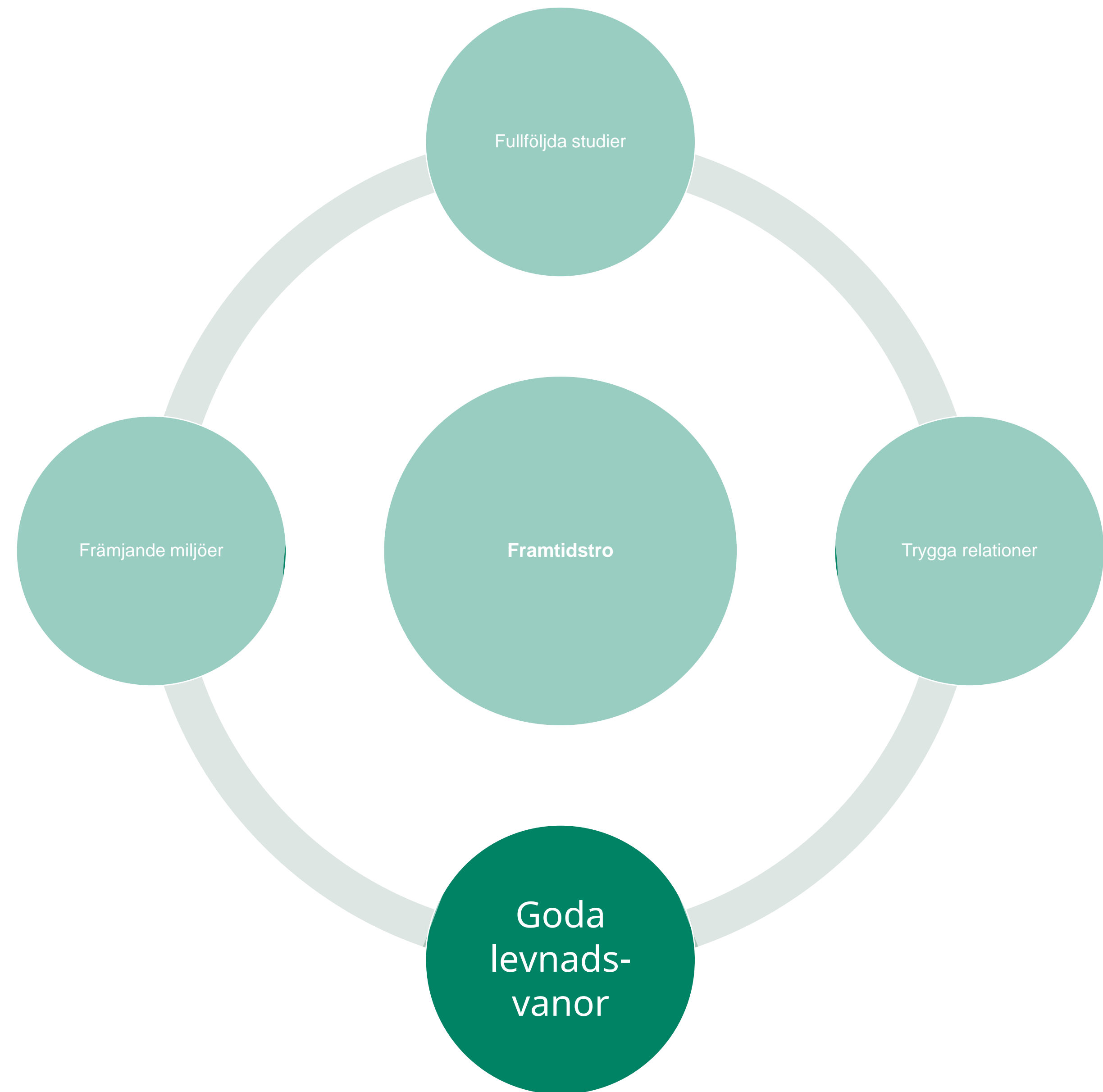

Trygga relationer har ett starkt samband med god hälsa. Det handlar både om familjerelationer och om andra viktiga personer i barnens nätverk (vuxna och jämnåriga). Detta innefattar också frihet från kränkningar, våld och ofrivillig ensamhet.

Trygga relationer kan främjas bland annat genom föräldraskapsstöd, aktivt arbete med värdegrunds- och bemötandefrågor eller genom att stärka barns och ungas socioemotionella färdigheter.

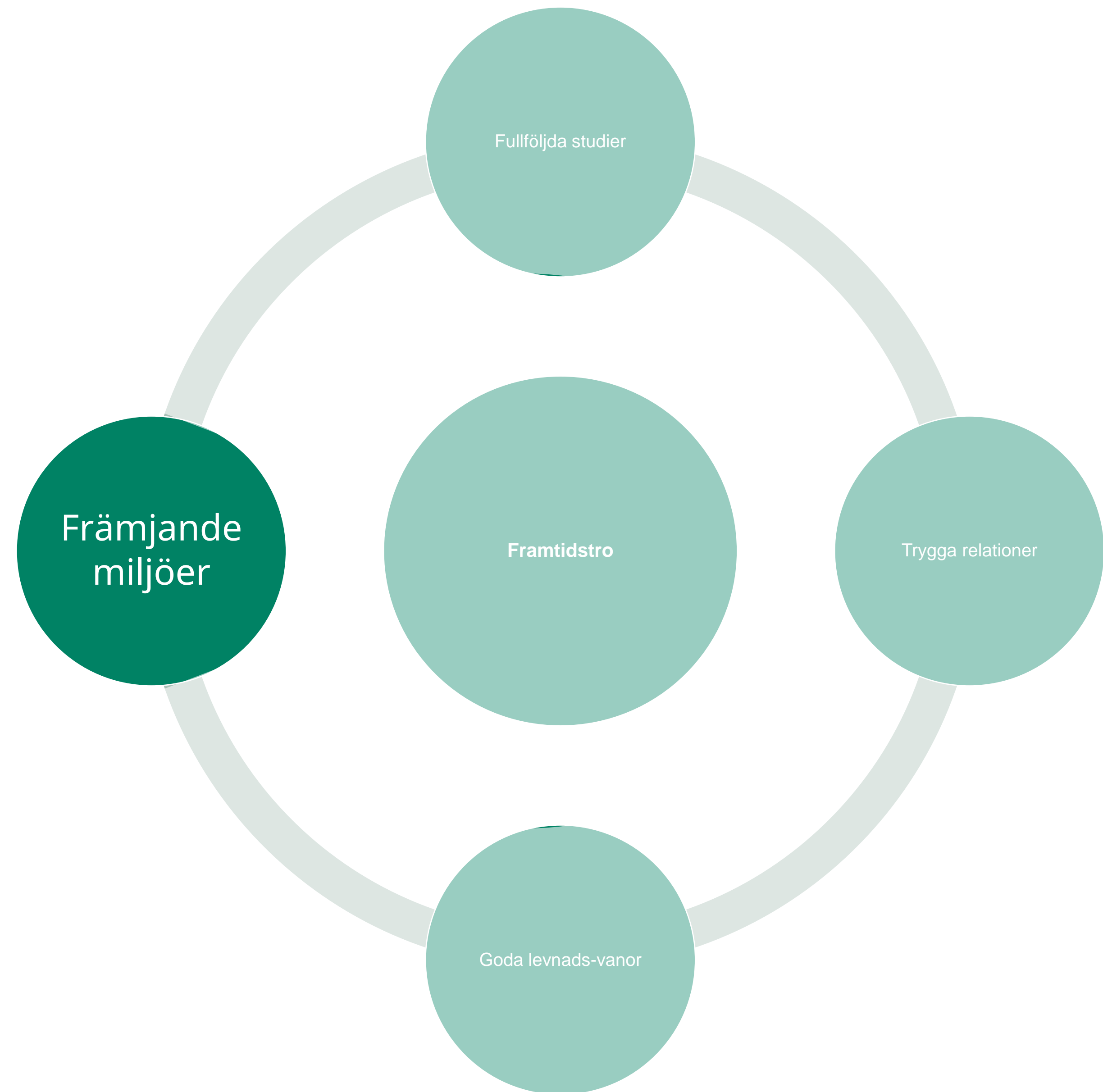

Goda levnadsvanor handlar bland annat om tillgång till aktiviteter och verktyg som främjar fysisk aktivitet, rörelseglädje, bra mat- och sömnvanor och som förebygger bruk av ANDTS och övervikt.
För äldre barn/unga inkluderas även sexuell och reproduktiv hälsa.

Främjande miljöer handlar bland annat om att de fysiska och digitala "rum" som barn och unga vistas i ska vara trygga och främjande.

- Förskola och skola
- Kultur och fritid
- Resvägar och färdssätt
- Stadsmiljöer
- Landsbygdsmiljöer
- Naturen

Viktiga utgångspunkter

- **Det hälsofrämjande förhållningssättet samt barnets rättigheter och inflytande som utgångspunkt och genomgående perspektiv.**
- Vi behöver titta på förutsättningar hos såväl barn och unga som hos deras viktiga vuxna som utgör en stor del av barnens livsvillkor.
- Påverkbara faktorer, där samhällets aktörer kan göra skillnad i länet (lokalt, regionalt) – agera kompensatoriskt och förstärkande.

Hälsosyn

- Hälsa som mål och resurs.
- Helhetssyn på hälsa och på vad som skapar hälsa respektive ohälsa. Psykisk, fysisk, social, existentiell, sexuell hälsa.
- Handlar inte om frånvaro/närvaro av sjukdom.
- Hälsans bestämningsfaktorer – de påverkbara.
- Barns egna beskrivningar av upplevt välbefinnande, känsla av sammanhang, framtidstro, värderingar m.m.

Gruppen barn och unga består av många individer med olika förutsättningar:

- Ålder, kön samt var man bor i länet.
- Socioekonomiska förutsättningar i familjen.
- Särskilda stödbehov till följd av t.ex. funktionsnedsättningar.
- Olika typer av diskriminering, utsatthet och utanförskap.
- Intressen, preferenser och värderingar varierar också.

→ Använd befolkningsdata och kvalitativa studier/rapporter, gärna värmländska. [*På tal om ungdomar*](#) kan ge oss nya möjligheter.

→ Inte fokus på enskilda hälsoutfall såsom övervikt eller drogbruk, utan på orsakerna bakom. Däremot kan de utgöra indikatorer som följs över tid.

Om vi blir bättre på att **bevara**
det friska finns mycket att vinna!

Generellt sett är det lättare att identifiera risker och problem längre ner i "forsen", då vård-/stödbehov uppstår. **Fokus blir: eliminera risk.**

HÄLSOFRÄMJANDE

FÖREBYGGGANDE

BEHANDLING

Processen framåt

Översynen av Värmlandsstrategin pågår under 2024-2025, inför 2026.

I den reviderade versionen skulle ett förstärkt fokus på hälsofrämjande arbete för barn och unga kunna uttryckas. I så fall behöver det konkretiseras och målsättas tillsammans med berörda aktörer i länet.

→ Strax dialog om detta!

Redan pågående:

Region Värmland har idag ett region-övergripande uppdrag att kraftsamla för barns och ungas hälsa. Intern överblick, samordning och mobilisering pågår. Bland annat undersöks kopplingar mellan kraftsamlingen, Smart specialisering, Nya perspektiv och omställningen till god och nära vård.

DIALOG 15 min

VÄRMLAND

Dialog 15 minuter:

Sakområdesforumen ville lyfta ett förslag på inriktning gällande barns och ungas hälsa till er.

- Vad väcker den föreslagna inriktningen (kraftsamling för alla barns och ungas hälsa) för tankar hos dig?
- Vad lockar med föreslagen inriktning?
- Vilka frågetecken finns med föreslagen inriktning?

Scanna koden med din mobilkamera och skriv ned dina tankar

Dialog Värmlandsrådet 8
november

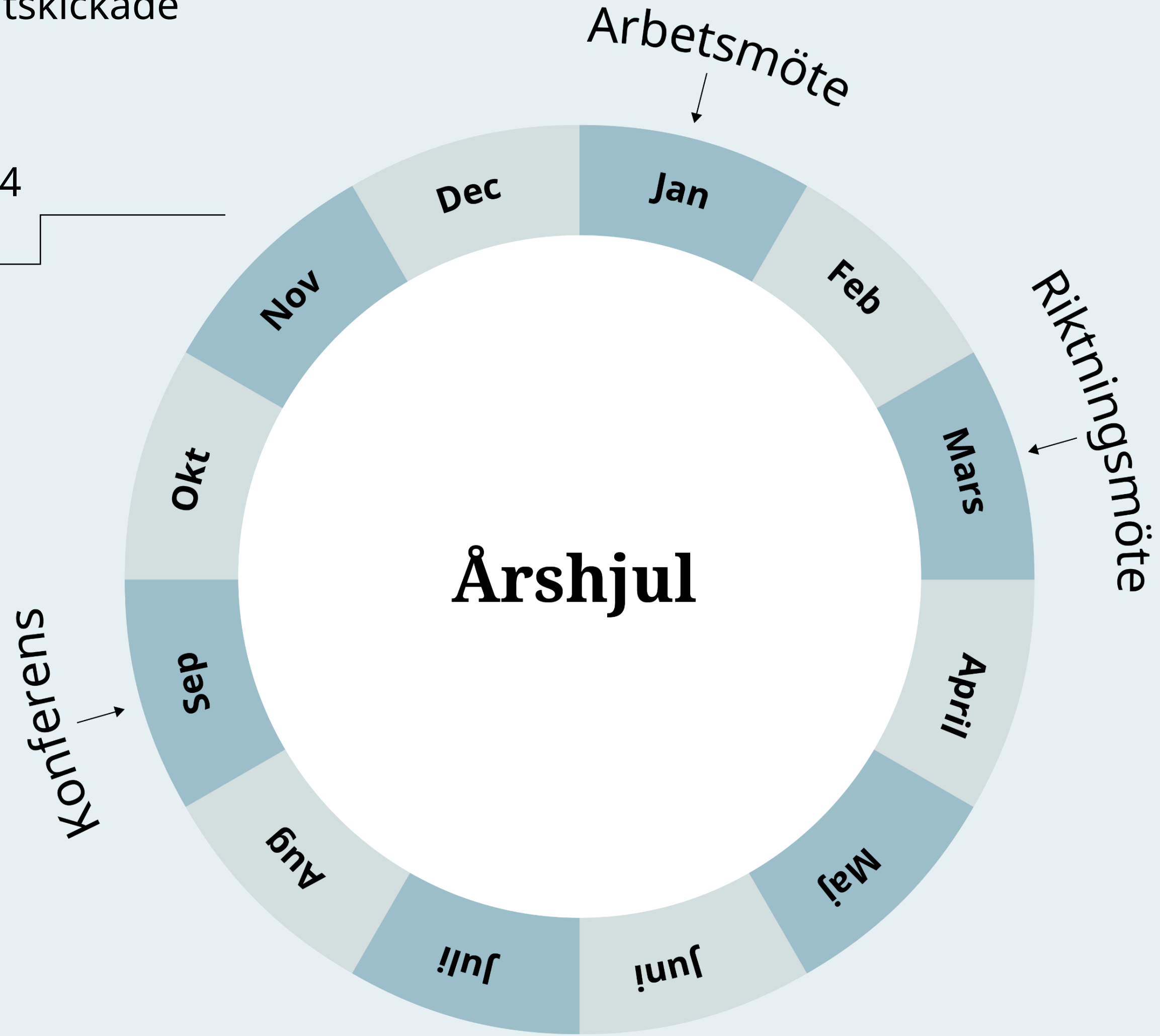
VÄRMLAND

Reflektion i rummet

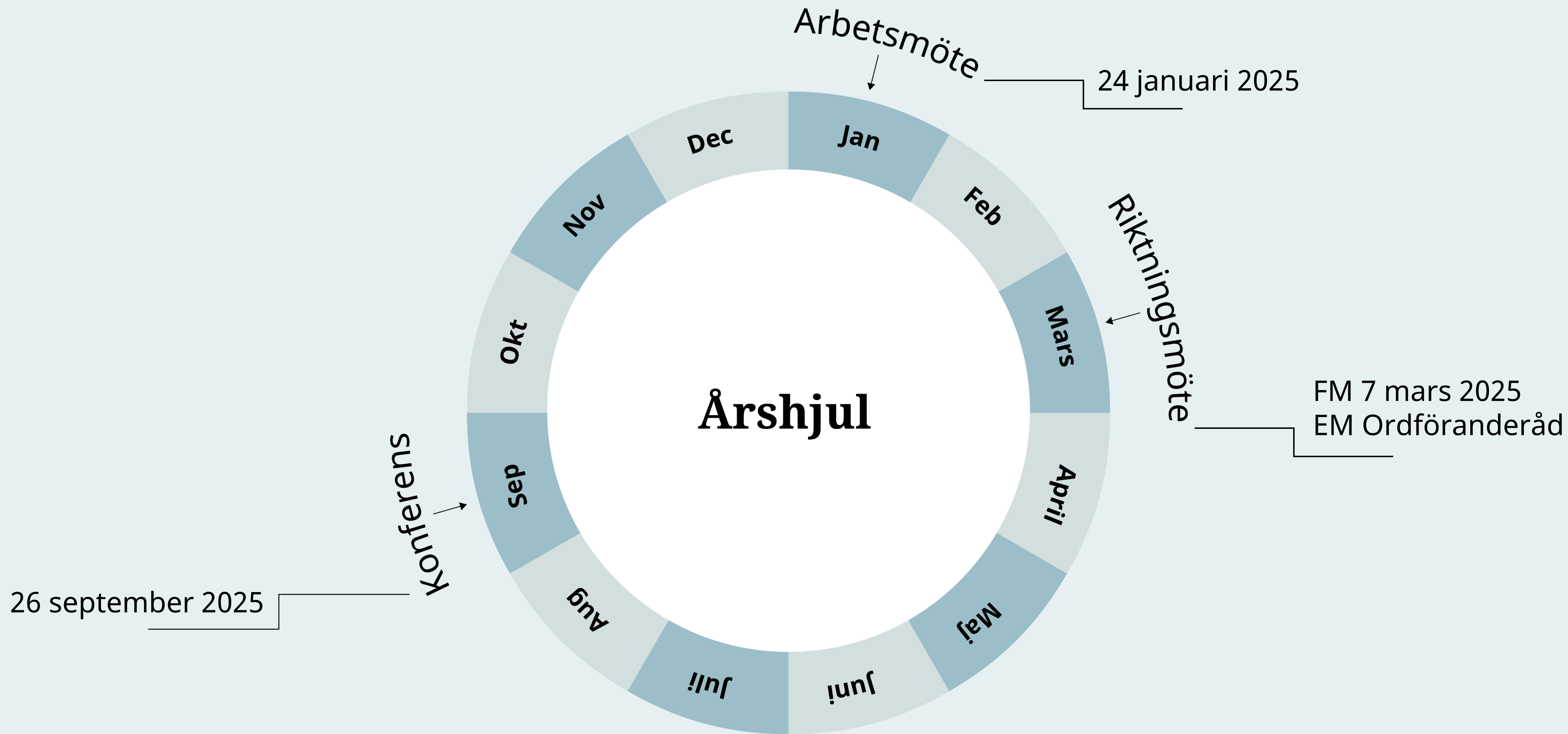
Dialogförfrågningar
utskickade

Arbetsmöte

8 November 2024
Värmlandsrådet

Årshjul

VÄRMLAND 2040
Konferensen

**Framtidens
Värmland
skapar vi
tillsammans**